

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 2/2025
13.02.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светлана Томић Јокић, председника већа, Дијане Јанковић, Милене Рашић, Гордане Којић и Слободана Велисављевића, чланова већа, са саветником Машом Денић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Горана Марковића, због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости и допуни захтева браниоца окривљеног Горана Марковића, адвоката Јелене Марковић Росић, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду К 496/18 од 13.03.2024. године и Апелационог суда у Београду Кж1 787/24 од 03.10.2024. године, у седници већа одржаној дана 13.02.2025.године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости и допуна захтева браниоца окривљеног Горана Марковића, адвоката Јелене Марковић Росић, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду К 496/18 од 13.03.2024.године и Апелационог суда у Београду Кж1 787/24 од 03.10.2024. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду К 496/18 од 13.03.2024. године окривљени Горан Марковић оглашен је кривим због извршења кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. КЗ и осуђен на казну затвора у трајњу од три године и шест месеци, у коју му је урачунато време проведено у притвору од 21.06.2018. до 14.02.2019. године.

Истом пресудом, на основу члана 87. КЗ у вези члана 246. став 8. КЗ, према окривљеном је изречена мера безбедности одузимање предмета и то опојне дроге хероин, укупне нето масе 200,98 грама. Такође, окривљени је обавезан да на основу члана 261. и 264. став 1. ЗКП накнади трошкове кривичног поступка, о чијој висини ће суд одлучити накнадно посебним решењем.

Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 787/24 од 03.10.2024. године одбијене су као неосноване жалбе јавног тужиоца ВЈТ у Београду и браниоца окривљеног, а првостепена пресуда је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости и допуну захтева, поднела је бранилац окривљеног Горана Марковића, адвокат Јелена Марковић Росић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев и преиначи побијану другостепену пресуду тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе или да му изрекне блажу санкцију или укине побијане пресуде и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање и у смислу члана 488. став 2. ЗКП и чл.18. ст.1 у вези чл.33. ст.4 Устава Републике Србије, окривљеног и браниоца обавести о седници већа, као и да у смислу чл.488. став 3. ЗКП одложи извршење правноснажне пресуде.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости и допуну захтева браниоца окривљеног Врховном јавном тужиоцу, у складу са одредбом члана 488. став 1. ЗКП, па је у седници већа коју је одржао без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство, у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости и допуна захтева поднет, те је након оцене навода захтева, нашао:

Захтев за заштиту законитости и допуна захтева су неосновани.

Бранилац окривљеног у поднетом захтеву за заштиту законитости указује да је побијаним пресудама учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, јер се пресуде заснивају на доказу на коме се не могу заснивати и то на потврди о привремено одузетим предметима ПУ за град Београд – УКП Четврто одељење од 22.06.2018. године.

С тим у вези наводи да је потврда о привремено одузетим предметима сама по себи и по начину прибављања супротна одредбама ЗКП, Уставу РС и Европској конвенцији за заштиту људских права, јер је резултат тортуре и низа незаконитих радњи, па су и остали докази проистекли из наведене потврде незаконити и то: физичко хемијско вештачење НКТИЦ од 22.06.2018. године и налаз и мишљење ДНК центра за генетику од 22.08.2018. године. Бранилац у захтеву наводи да полицијски службеници Четвртог одељења нису били на лицу места, нити су предузели било коју радњу о којој су накнадно сачинили записнике. У потврди о привремено одузетим предметима поред предмета проистеклих из записника о прегледу превозног средства и записника о прегледу лица, налази се још осам других предмета који по наводима одбране нису проистекли нити су у законитој вези са прегледом лица или превозног средства, па иста није прибављена сходно одредби члана 147. и 150. ЗКП, односно није

констатовано из које радње је одузимање предмета проистекло, нити где су предмети пронађени. Бранилац наводи да су у конкретној ситуацији предмети одузети од сведока АА, који их је пре тога пронашао, а не од окривљеног. Бранилац истиче да је окривљени био изложен тортури пре потписивања спорне потврде, као и да не зна шта је потписао и да би због претрпљеног страха све потписао. Имајући наведено у виду, на овако прибављеном доказу, па и осталим доказима који су проистекли из тог доказа се не може заснивати одлука суда.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се, по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани.

Одредбом члана 286. став 1. ЗКП прописано је да ако постоје основи сумње да је извршено кривично дело за које се гони по службеној дужности, полиција је дужна да предузме потребне мере да се пронађе учинилац кривичног дела... да се открију и обезбеде трагови кривичног дела и предмети који могу послужити као доказ... а у ставу 2. истог члана прописано је да у циљу испуњења дужности из става 1. полиција може: да тражи потребно обавештење од грађана, да изврши потребан преглед превозних средстава, путника и пртљага, ... да предузме друге потребне мере и радње, те да о чињеницама и околностима које су утврђене приликом предузимања појединих радњи и предметима који су пронађени или одузети, а могу бити од интереса за кривични поступак, саставе записник или службену белешку.

Одредбом члана 147. ЗКП прописано је да ће орган поступка предмете који се морају одузети по кривичном законик у или могу послужити као доказ у кривичном поступку привремено одузети и обезбедити њихово чување, док је одредбама члана 150. ЗКП прописано да се лицу од кога су предмети одузети издаје потврда у којој ће се ти предмети описати, навести где су пронађени, од кога се одузимају као и својство и потпис лица које радњу спроводи.

Према потврди о привремено одузетим предметима ПУ за град Београд – УКП Четврто одељење дана 22.06.2018. године, произлази да је овлашћено службено лице на основу члана 147. ЗКП у вези члана 150. ЗКП, приликом предузимања потребних мера из чл.286. став 1. и 2. ЗКП, дана 22.06.2018. године, од окривљеног Горана Марковића привремено одузело предмете: 1) 200, 98 грама опојне дроге хероин, 2) 17.300,00 динара, 3) 20 евра у апоенима од по 10 евра, 4) 1 пмв марке Мерцедес Ц200, рег.озн. ..., 5) саобраћајну дозволу за наведено возило на име ББ, 6) 1 кључ припадајућег возила у виду привеска са знаком Мерцедес, 7) 1 црну торбицу са натписом „Емпорио Армани“, 8) 1 кључ од возила марке БМВ са припадајућим додацима, 9) 1 мобилни телефон црне боје, марке ZTE, 10) 1 мобилни телефон марке Самсунг и 11) 1 коверту од Уника осигурања, на име ВВ, а коју потврду је без примедби потписао окривљени Горан Марковић, у својству грађанина, као и овлашћено службено лице Небојша Љубисављевић.

Према томе, потврда о привремено одузетим предметима ПУ за град Београд – УКП Четврто одељење дана 22.06.2018. године је сачињена сходно

овлашћењима службених лица у смислу члана 286. ЗКП и испуњава све законске услове у смислу члана 147. и 150. ЗКП, имајући у виду њену садржину, па по оцени Врховног суда, формално по начину прибављања и по садржини није у супротности са одредбама Законика о кривичном поступку. Такође и докази проистекли из наведене потврде и то: физичко хемијско вештачење НКТЦ од 22.06.2018. године и налаз и мишљење ДНК центра за генетику од 22.08.2018. године, су такође законити докази и по начину прибављања и по садржају и на истима се може заснивати судска одлука.

Имајући у виду наведено, изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, којима се указује на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, су неосновани.

Питањем законитости потврде, са аспекта одбране окривљеног- тврдњама о наводној тортури која је над њим и његовим малолетним сином вршена пре потписивања потврде (постојање тортуре произлази из медицинске документације за окривљеног), се бавио првостепени суд и имајући у виду све околности, закључио да се не могу прихватити тврдње окривљеног у погледу примене силе и наношења повреда од стране полицијских службеника. Детаљна анализа доказа о наводима окривљеног представља утврђивање чињеничног стања, па је и питање условљености потписивања потврде претходно спроведеном тортуром над њим, на коју се поново указује у захтеву за заштиту законитости, ствар утврђивања чињеничног стања, којом се Врховни суд, по ванредном правном средству, не може бавити, јер повреда закона из члана 440. ЗКП не представља законом дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости у смислу цитиране одредбе члана 485 став 4. ЗКП. Поред тога, чињенично стање је утврђено на основу бројних доказа који су изведени, током доказног поступка. Осим наведеног, бранилац се у захтеву бави и анализом чињеничних навода исказа полицијских службеника датих приликом њиховог испитивања у својству сведока, као и чињеницама ко је од припадника УКП полиције био на лицу места, ко је пронашао црну торбицу која је одбачена из возила, на који начин одбрана указује такође на повреду закона из члана 440. ЗКП, која не представља законом дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости у смислу цитиране одредбе члана 485 став 4. ЗКП, то се Врховни суд у оцену ових навода није упуштао.

Бранилац окривљеног, адвокат Јелена Марковић Росић у захтеву за заштиту законитости и допуни захтева указује и на повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, наводима да је окривљени побијаном првостепеном пресудом оглашен кривим да је неовлашћено ради продаје држао супстанцу проглашену за опојну дрогу - хероин, која супстанца се налази на Списку психоактивних контролисаних супстанци Правилника о утврђивању списка психоактивних контролисаних супстанци („Сл. гласник РС“, бр.31/18, 49/18, 96/18, 28/19, 38/19), који Правилник је у тренутку доношења побијане другостепене пресуде престао да важи, тако да је наведена пресуда донета применом тог неважећег прописа, чиме је учињена наведена повреда закона на штету окривљеног.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховни суд оценио је као неосноване.

Према одредби члана 112. став 15. КЗ, опојним дрогама сматрају се супстанце и препарати који су законом и другим прописом заснованим на закону проглашени за опојне дроге.

На основу члана 8. став 1. Закона о психоактивним контролисаним супстанцама („Сл. гласник РС“, бр.99/10 и 57/2018), донет је Правилник о утврђивању списка психоактивних контролисаних супстанци („Сл. гласник РС“, бр.31/18) који је важио у време извршења кривичног дела које се окривљеном ставља на терет.

По наводима одбране, цитирани Правилник је престао да важи доношењем Правилника о утврђивању списка психоактивних контролисаних супстанци („Сл. гласник РС“, бр.38/19), који је ступио на снагу 24.05.2019. године, након извршења кривичног дела и који је првостепени суд требало да примени. Међутим, Правилник о утврђивању списка психоактивних контролисаних супстанци је у међувремену неколико пута мењан, последња измена Правилником о утврђивању списка психоактивних контролисаних супстанци („Сл. гласник РС“, бр. 58/24) који је ступио на снагу 13.07.2024. године и био важећи у време доношења побијане другостепене пресуде.

Према томе, Врховни суд налази да је неоснован навод захтева браниоца окривљеног да је првостепени суд у чињеничном опису дела у изреци пресуде погрешно означио Правилник о утврђивању списка психоактивних контролисаних супстанци, који је важио у време извршења кривичног дела, с обзиром на то да се и у Правилнику о утврђивању списка психоактивних контролисаних супстанци, који је ступио на снагу након извршења кривичног дела („Сл. гласник РС“, бр.38/19), као и у Правилнику о утврђивању списка психоактивних контролисаних супстанци („Сл. гласник РС“ бр.58/24) који је важио у време доношења другостепене пресуде, хероин (под тачком 121.) налази на списку психоактивних контролисаних супстанци, а које се сходно одредби члана 112. став 15. КЗ сматрају опојном дрогом.

Према томе, Правилник о утврђивању списка психоактивних контролисаних супстанци („Сл. гласник РС“, бр.31/18, 49/18, 96/18, 28/19, 38/19), на који се бранилац позива у захтеву, а који је ступио на снагу након извршења кривичног дела, и који је након тога мењан, као и онај који је био важећи у време доношења другостепене пресуде, није повољнији за окривљеног, јер исти не изоставља предметне опојне дроге са Списка психоактивних контролисаних супстанци, при чему се хероин у оба Правилника, па и у Правилнику који је важио у време извршења кривичног дела, налази на Листи 1 под тачком 121 Списка психоактивних контролисаних супстанци, због чега су оцењени као неосновани наводи захтева браниоца окривљеног Јелене Марковић Росић да је

другостепени суд погрешно применио пропис – Правилник о утврђивању списка психоактивних контролисаних супстанци који је важио у време извршења предметног кривичног дела.

Из изнетих разлога, Врховни суд оцењује као неосноване наводе захтева браниоца окривљеног у делу у коме указује на повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП.

Поред тога, у допуни захтева, у оквиру наведене повреде закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, бранилац окривљеног, истиче да тужилаштво током поступка није пружио довољно доказа да је опојна дрога била намењена даљој продаји, те изводи сопствене закључе да је окривљени требало да буде оглашен кривим за кривично дело из чл.246а став 2. КЗ, на који начин бранилац указује на повреду закона из члана 440. ЗКП, која не представља законом дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости у смислу цитиране одредбе члана 485 став 4. ЗКП, па се Врховни суд у разматрање и оцену ових навода није упуштао.

Из изнетих разлога, Врховни суд је захтев за заштиту законитости и допуну захтева оценио неоснованим и, на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Маша Денић, с.р.

Председник већа-судија
Светлана Томић Јокић с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић